

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 48 K
Félévre 24 K
Hegyedévre 12 K
Egy órára 4 K
Egyes száma ára 15 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő: **Dr. MAYER JENŐ.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS HADÓRHIVATAL
Bélya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

**MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.**

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 209. szám.

Péntek, szeptember 13.

Az ötödik téli háboru.

— Payer alkancellár beszéde. —

Stuttgart, szept. 13. Payer alkancellár tegnap délelőtt szülővárosában, Stuttgartban nyilvános gyűlésen beszédet mondott, amelyben rámutatott azokra a jelenségekre, amelyek ezidőszereint nemcsak a központi hatalmaknál, hanem még a legújabb katonai sikerek miatt gőgös ellenségeinknél is félreismerhetetlenek. Ezeket az okokat a német népnél nem a nyugati visszavoanlásnak tulajdonítja. „Nyomott hangulatunk igazi oka, — ugymond, — abban az érzésben rejlik, hogy a békekilátások mindjobban eltávolodnak s hogy szembe kell néznünk az ötödik téli háborúval. Ez nem oly érzés, amely csak Németországra és szövetségeseire nehezedik, ebben a nyomorban minden hadviselő egyforma. Az eddigi tapasztalatok szerint minél tovább tart a birkózás, annál jelentősebb a kérdés, ki tartja ki tovább gazdasági és politikai tekintetben. Azt, hogy az entente katonai technika és egyéb téren fölényben van, ők sem fogják elhinni. Reményük főként az Egyesült Államok és ki ismerné félre, hogy Amerika számunkra valóban súlyos terheket jelent. Levert ellenségeinket azonban nem nyerhetik meg újból a harc számára.

— Buvárhajó háborunk nem volt olyan gyors és biztos eredményű, mint reméltük. A csalódás egy reménységgel szegényebbé tett bennünket, de azért nincs okunk lekicsinyelni a buvárhajó háboru eredményét! Élelmiszerhiány minden államban észlelhető. Románia, Oroszország éléskamrái megnyitak számunkra. Egyetlen gondunk már csak, hogy ellenséges külföldön folytathassuk a háborut. Ellenségeink egyetlen reménye, hogy meghasonlunk. Kijelenthetem, hogy Németország belső erejét meg fogja őrizni, nem fog elbukni, bárhogy akarják is ellenségei.

Irányadónak tartom a jelen pillanatban a választói jog sorsát, amelyben a kormány már határozott. Ha az urakháza nem járul hozzá, bármilyen nehéz dolog háboruban országgyűlést feloszlatni, mégis fel fogjuk oszlatni. A jövő békét már nem a kormányok, miként a múltban, hanem a népek maguk fogják megkötni. Ezért lehetetlen lesz a hódítós béke. Lengyelországot, Finnországot nem engedjük újra Oroszország igájába hajtani. Számunkra keleten a békét megköttük, azt ellenségeink kegyes jóváhagyásától nem tesszük függővé.

Egyetlen feltételünk: összes területeink, elsősorban gyarmataink visszanyerése, míg a megszállott területeket Belgiummal együtt nyomban kiűritjük, amint megköttük a békét. Kártérítést a háborus károkért nem nekünk, hanem ellenségeinknek kell fizetni, **de erről is lemondunk a béke érdekében.**

A világ népei a háboru megnyomorításai ellen népszövetséget, döntőbíró-ságot, leszerelést követelnek. Mindezek nem fognak megtörni Németország ellenkezésén. A béketárgyalásokon való részvételünknek nem lehetnek előfeltételei. Kacagató, hogy előbb bünbánóan kegyelmet kérjünk, mielőtt a béketárgyalások asztalához leülünk.

Legyőzhetetlenségünk tudatában erősen tovább fogunk élni, munkás-életünket ellenségeink megsemmisítő szándéka megtörni nem fogja, erőnk, tudásunk megfogja tanítani ellenségeinket harcaik reménytelenségére.

Pétervár a forradalmárok kezében.

Bern, szept. 13. A berni Telegraphen Compagnie-nak jelentik Pétervárról: A városban óriási idegesség észlelhető, mert jelentős politikai értesülések vannak arról, hogy a kormány minden intézkedést megtett az ellenforradalmárok letörésére. A fővárost páncélautók járják be, az exponált helyekre gépfegyvereket, ütegeket állítottak fel. A közlekedés ellenőrzését a vörös gárda végzi.

Az egyik városnegyedben tűzvész pusztít.

London, szept. 13. Koppenhágai jelentés szerint Helsingforson át az a hír érkezett, hogy Pétervárt az ellenforradalmárok elfoglalták.

Németország nem akar annexiót.

Berlin, szept. 13. A szociáldemokrata szervezet vezetősége tegnap felkereste Hertling kancellárt, akinek előterjesztette sérelmeit, kívánságait.

A „Vorwärts“ szerint a kancellár a

következő választ adta a szociáldemokrata szónokoknak:

A katonai és polgári vezetőség egy nézetben vannak a megegyezési béke érdekében. A háboru egy pillanatig sem tart tovább, mint ameddig szükség, hogy megvédjük magunkat. Az

ellenség sajtója 14 nap óta a legádázabb sovinizmustól hangzik. Hiszem, hogy a béke azért közelebb van, mint általában hiszik. *A német polgári és a hadvezetőség egyértelműleg minden annexio ellen van.*

Egy angol lap Hamburg, Köln és Berlin elpusztítását igéri.

Bern, szept. 13. A „Havas“-ügynökség londoni táviratot terjeszt, amely kinosan hat még azokban az államokban is, amelyek az entente-val rokonszenveznek. A francia hivatalos távirat így szól:

A „Daily Mail“ azt követeli, hogy a szövetséges kormányok tudassák a német kormánnyal azt az eltökélt szándékot, hogy a franciaországi pusztításokért, megtorlásul német városokat fog megszállani.

A jövő tavasszal a némétek Lilleig fognak visszavonulni és ha a várost rombadöntik, *a szövetségesek ki fogják üríteni és a földdel egyenlővé tenni Hamburgot, Kölnöt és esetleg Berlint (!)*

Lloyd George a további harc mellett.

London, szept. 13. Azon a reggelen, amelyet Manchester város lord majorja adott Lloyd George tiszteletére néhányan kompromisszumról beszéltek.

Az egyik résztvevő azt mondta: „Engeljtétek hát, hogy megegyezési békét kössünk! . . .“

Lloyd George erre így felelt: *Kompromisszumról szó sem lehet.* Majd emelt hangon a jelenlévők élénk tetszésnyilvánítása közben azt jelentette ki:

Még tovább fogunk harcolni!

Most Foché a szó . . .

Genf, szept. Clemenceau pénteken Arrasban beszédet mondott.

— Most lehetetlen béketárgyalást kezdeni — mondotta. — Most Foch tábornoké a szó. Ha ő elvégzi dolgát, következhetik a diplomácia munkája.

Brusszilovot agyonlőtték.

Berlin, szept. 13. Charkovból jelentik: Brusszilov tábornokot Moszkvában agyonlőtték.

Tisza kihallgatáson volt?

Budapest, szept. 13. „Az Újság“ mai száma közli, hogy Tisza István gróf szept. 10-én külön kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatáson bel- és külpolitikai ügyek kerültek szóba. Munkapárti körökben nem tudnak a kihallgatásról, kormánypárti körökben nem tartják lehetetlennek.

Lloyd George beszéde

Manchester, szept. 13. Lloyd George diszpolgári oklevele átvételekor beszédében kifejtette, hogy Nagy-Britannia élete, az emberiség jövője függ a háborútól. A jó hírek ellenére még nem értük el utazásunk célpontját. Meredek kapaszkodók vannak előttünk, utunk alagútja még a sötétség szorosában van, de nemsokára túl leszünk.

Az angol ipar kivívta az amerikaiak Oceánon való átszállítását, amelyek tíz milliárdnyi hadseregnek előérsei.

Veszteségeink a legutóbbi előrenyomulásunkban egyhatodát alkotja az 1918. év veszteségeinek. Rendkívüli szerencse, hogy Fochot biztosítottuk egységes főparancsnokunknak. Győzelmünk csak akkor maradhat el, ha elveszítjük bátorságunkat. Tartós békét kell kötnünk, hogy minden háborúnak véget vessünk. *Ha a népek szövetségébe egy győzelmes német katonai hatalommal belépünk, ez rókasövetség volna libákkal.* Ha Németország elvetné háborus elveit, uralkodóinak perfidiáját, akkor szívesen állnánk be a népek szövetségébe.

A békének egyetlen biztos alapja a szövetségesek győzelme.

A Wolff esti jelentése.

Berlin, szept. 13. A Wolff esti jelentése szerint Arras és Peronne között a Cambrai felé vezető utakon az angolok újabb támadásai megfűszkeltek. Vaas között a franciák és amerikaiak megtámadták a St. Michelenél levő ivet. A harcok folyamatban vannak.

Szept. 26-án királyt választ Finnország.

Helsingfors, szept. 13. A finn királyválasztást szeptember 26-ikára tűzték ki.

Az anyacárnét megmentették.

London, szept. 13. A „Daily Express” jelenti: Az excárnét leányaival együtt a bolsevikiek megölték. Az anyacárnét a fekete tengeri flotta tengerészei megmentették és biztonságba helyezték.

Éhen halt forradalmárnő.

Stockholm, szept. 13. Besztrovszkaja asszony orosz forradalmárnő éhen halt. A kormány költségén fogják eltemetni.

A mai tőzsde.

Budapest, szeptember 13.

Magyar Hitel 1388, Osztrák Hitel 905, Jelzálogbank 581, Leszámitolóbank 835, Agrárbank 1067, Magyar Bank 972, Hazai 650, Ingatlan —, Fabank 974, Közuti 835, Urikányi —, Beocsini —, Salgó 1285, Forgalmi —, Rima 1193, Schlick —, Altalános —, Nasici —, Szászvári —.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcok eseményekről:

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szept. 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Biseschootól északkeletre az ellenségnek részleges támadásait, Armentièresnél, valamint a Labassée-csatorna mellett eddigi előretöréseit visszavertük.

Napközben az arcvonalakon új állásaink előterében hathatos tüzérségi támogatás mellett több ízben gyalogsági harcok fejlődtek ki.

Este heves tüzérségi harc az Arrasból és Peronneból Cambrai felé vezető országutak között a sötétség beálltával a Marquion Harcourt-csatornaszakasz ellen intézett angol támadások vonalaink előtt megfűszkeltek.

Az Ailette és Aisne között is este nagyobb erőre kapott a tüzérségi tűz. A gyalogsági tevékenység itt előléri harcokra szorítkozott. Finesből északkeletre emelkedő magaslatokon francia részleges támadásokat visszautasítottunk.

A lotharingiai arcvonalon és a Vogézeken sikeres felderítő harcok.

Ludendorff.

Hir Windischgrätz lemondásáról.

Budapestről táviratozzák: Az „Uj Hírek” jelenti jól értesült forrásból, hogy Windischgrätz Lajos herceg közlélmzési miniszter irásban beadta a lemondását.

Felterjesztésében indokolja elhatározását. Kifejti, hogy a jelenlegi parlament és a pártviszonyok megéreltették azt a meggyőződését, hogy a közvélemény által sürgetett szociális reformok a parlamentben nem valósíthatók meg, ennél fogva a képviselőház feloszlását és az új választások kiírását javasolja.

A miniszter felterjesztése most van elintézés alatt.

HIREK

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Szeptember 13.

Tegnap maximum: 31,7 °C.

Ma reggel minimum: 13,3 °C.

Ma délben: Barométer 752,4 mm. Hőmérő: 17,0 °C.

Felhőzet: borult. — Szél: ÉNy.

Csapadék: — mm.

— **Temesvár új parancsnoka.** Temesvárról jelentik: Hess Rudolf gyalogsági tábornokot, Temesvár város katonai parancsnokát nyugdíjazták. Utódja báró Horth lovassági tábornok, aki jelenleg Nagyszében város katonai parancsnoka. Jily Hugó alezredes, a temesvári katonai parancsnokság vezérkari főnöke, szintén távozik ebből az állásából és a harctérre megy, ahol egy ezred parancsokságát fogja átvenni.

— **Halálozás.** Módosi Gyurisko Miklós, Nagyikinda város főlevéltárosa negyvennyolc éves korában váratlanul meghalt. Holttestét Temesvárra viszik és ott fogják eltemetni. Az elhunytat feleségén és gyermekén kívül két nővére, továbbá sógora, Racsov Lehel nagyikindai törvényszéki elnök, Temesvárott pedig a Stefanovics, Csernojevics és dr. Zsivánovics családok gyászolják.

— **A katonai cigányzenekar bucsuhangversenye.** A 12. gy. ezr. pótzászióaljának zenészkatonáiból alakult és Nagybecskereken nagy népszerűsége szerzett kintő Galbavy-Lakatos cigányzenekart felsőbb rendelkezés folytán elviszik Nagybecskerekre. A zenekar távozása előtt holnap, szombaton este a Kaszinóban bucsuhangversenyt rendez három koronás be-lépődíjakkal.

— **Megkezdődik a fogolycsere.** Az orosz hadifoglyok kicserélésére vonatkozólag kiadott kormányrendelet végrehajtása a Bánátban is megkezdődik. Az orosz foglyok távozása sok gondot fog okozni nemcsak a mezőgazdának, hanem sok vállalatnak, amelyeknél az orosz foglyok becsületes, szorgalmas munkát végeztek. Sok orosz is fájdalmasan értesül majd arról, hogy itt kell hagynia a békés Bánátot, amelyről csak jóleső emlékeket visz magával. A rendeletet azonban minden kelettelenség dacára is végre kell hajtani. Torontál megyében összesen 27.300 hadifogoly van. A nagyoroszországi illetőségű hadifoglyok közül négyszázai már a közeli napokban utnak indítanak, f. hó 20-ika táján kétezret szállítanak el. 1918. dec. 31-ig el kell szállítani az összes orosz hadifoglyot. A csereakció torontáli intézője Fleiner Aladár főhadnagy, hadifogolyügyeleti tiszt.

— **Köszönet.** Sebastyén Károly nagybecskereki lakos, gőzmalom-igazgató, mint munkásbiztosítási bírósági ülnök, egy tárgyalásért járó 6 korona díjat a nagybecskereki Patronage-egyesületnek adományozta, amelyért ezután is köszönetet mond dr. Kovács Rókus egyesületi elnök.

— **Áramfogyasztás korlátozása.** A városi villammű igazgatója értesíti az összes elektromos motortulajdonosokat, hogy a 3382—1917. M. E. sz. miniszteri rendelet értelmében a villamos motorokat a hálózatra kapcsolni tilos. Ipari érdekekre való tekintettel méltányosságból a városi villammű igazgatósága megengedi, hogy az elektromos motorok szeptember hó 15-től esti 10 óra után üzembehelyezhetők. Amennyiben a villammű kérelme ellen valamelyik fogyasztó mégis 10 óránál előbb kapcsolja be motorját, — amiről ha a villammű tudomást szerez, — az illető fogyasztó motorját minden előzetes bejelentés nélkül a hálózatról kikapcsolja. Szerelőhiány miatt a villammű ellenőrzése nagyon meg van nehezítve, tekintve azonban, hogy a motorbekapcsolás laikusán is megállapítható, mert a motorok bekapcsolásukkor zavarják a világítást, felkértenek a világítási fogyasztók az ellenőrzés megtételére, akik minden 10 óra előtt bekapcsolt motor feljelentése után, ha a bekapcsolás beigazolódik, egy havi — előző havi világításuknak megfelelő — fogyasztásukat ingyen kapják.

— **Adományok.** Kéler Ákos megyei főügyész a szegény gyermekek részére 20 koronát adományozott.

Dr. Podwinecz Izso ügyvéd Czika Lászlóné halála alkalmából koszorúmegváltás címén 25 koronát adományozott a hadiárva javára.

— **Zár alá verték a gyufát és maximálták az árát.** A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl, amely szerint a gyufakészletet 50.000 dobozon fölül a szeptember

Teléfono 338.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Teléfono 338

Pénteken, szeptember hó 13-án 2 előadás: 6 és 9 órakor.

Szombaton, szeptember hó 14-én 2 előadás: 6 és 9 órakor.

AZ ÉSZAK LEÁNYA.

Vígjáték 4 felvonásban, a főszerepben Asta Nilson.

14-én kell je
mány
fölkhat
hogy a
virájjá
szabad
vetség
maxime
pen: m
dobozb
a nagy
fogyasz
rózsa s
ban 7.7
kicsiny
rózsa s
ban, a
dönél 1
szere 12
ugyanz
vívónak
eladni.
árusítan
helyen k

— Bu
vetítők

— A
boskere
hétén

Házak
molnár
István r
ref. —
és Kon
vacski Z
gk. —
git rk.

Szülők
Gyurisko
Mihály
leány.
viselő, f

Halál
éves, tū
máv. fők
rk. 23 é
mirné g
58 éves
Józsefné
Ilona r
Józsefné
rás Káro
lávov S
kin (Bra
lob. —
életgyen
bélhurut
tűdővész
hurut.

— Eg
Kukucska

— mint
este W
lakása u
celtek,
a másik
ugy láts
kucska
közben

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szombat, szept. 14-én 6 és fél 9 órákor:

Tavaszi vihar

Dráma 4 részben.

Vasárnap, szept. 15-én 1/25, 1/27, 1/29 és 10-ker:

A négy ördög

Cirkuszdráma 4 részben.

A farkaskutya Háborusdráma 3 felv.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, I. hely 1-50 K, II. hely
1- K, III. hely 60 fillér.

14-én volt állapot szerint szeptember 30-ig be kell jeleni a Gyufaipari Szövetségnek. A kormány elrendeli a készletek zár alá vételét s fölhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a készleteket közszükséglet céljára rekvirálja. Gyufát ezúttal csak igazolvánnyal szabad szállítani, amelyet a Gyufaipari Szövetség ad ki. A rendelet megállapítja a gyufa maximális árát is, még pedig a következőképpen: mindenféle svéd és rózsza szalonygyufa dobozban, százankint, a gyárban 5.75 korona, a nagykereskedőnél 6.50 korona, kicsinyben a fogyasztó részére dobozonként 8 fillér, 49-es rózsza szalon (paraffin) gyufa tokban, a gyárban 7.75 korona, a nagykereskedőnél 9 korona, kicsinyben a fogyasztó részére 11 fillér, 56-os rózsza szalon (paraffin) vagy kénes gyufa tokban, a gyárban 8.75 korona, a nagykereskedőnél 10 korona, kicsinyben a fogyasztó részére 12 fillér. Külföldi eredetű gyufáért is ugyanezeket az árakat kell fizetni. *Egy-egy nevűnek tíz doboz gyufájánál többet nem szabad eladni.* Minden olyan helyiségben, ahol gyufát árúsítanak, a gyufa maximális árát föltűnő helyen ki kell függeszteni.

— **Butorozott szobát** keres színész. Közvetítők díjaztatnak. Cim a kiadóban.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Leitenberger Márton ágh. ev. molnár és Sauer Magdolna rk. — Bakator István ref. postalevelhordó és Cszimadia Mária ref. — Lenhardt József rk. női divatárú utazó és Konkoly Róza Istványa rk. — Gardinovacski Zsárkó gk. földmives és Rakity Ilona gk. — Noe Samu izr. kereskedő és Joszt Margit rk.

Születések: Novákov Ilona gk., leány. — Gyurisics Ferenc rk. téglaverő, fiu. — Sörös Mihály rk. szabó, fiu. — Berényi Mária rk., leány. — Véber Győző rk. cukorgyári tisztviselő, fiu. — Sztójkov Anna rk., fiu.

Halálozások: Battyán Etelka ágh. ev. 26 éves, tüdővész. — Kostyán Géza rk. 53 éves máv. főkalauz, szívhűdés. — Molnár Adorjáné rk. 23 éves, tüdőgyulladás. — Popov Lyubomirné gk. 38 éves, eskor. — Nyavul Pál gk. 58 éves földmives, lépfene. — Özv. Madary Józsefné rk. 81 éves, mellhártyalob. — Tóth Ilona rk. 23 napos, életgyenge. — Kovács Józsefné rk. 28 éves, elvetélés. — Palmik András Károly rk. 12 hónapos, torokgyík. — Szvilárov Sándorné gk. 68 éves, aggkór. — Baeskin (Braniszláv) Sándor gk. 12 hónapos, tüdőlob. — Gardinovacski Baptista gk. 15 napos, életgyenge. — Romoda László rk. 2 hónapos, bélhurut. — Sztanizsán Zsárkóné gk. 26 éves, tüdővész. — Hutkai Péter ref. 6 hónapos, bélhurut. — Weber Győző rk. 1 napos, életgyenge.

— **Egy rossz viccért elveszítette a föllábat.**

Kukucska Ferenc 19 éves kocsifényező-segéd — mint megirtuk — a múlt hét szombatján este *Wälder* kocsifényező-mester Nádor-utcai lakása udvarán társaival élcelődött. Azon vicceltek, hogy ki tudja megszoklandozni jobban a másikat. Egy *Zimmer* nevű barátja tudott úgy látszik legjobban csiklandozni, mert Kukucska emiatt biroka ment vele. Birkózás közben azután elesett és az egyik lábát ki-

törte. Bevitték a József-kórházba, ahonnan csütörtökön az a jelentés érkezett a rendőrségre, hogy Kukucska lábát *amputálni kell* s állapota életveszélyes. Mielőtt amputálnák a szerencsétlennek a lábát, kiszáll a kórházba a vizsgálóbíró, hogy kihallgassa, okozza-e Zimmer barátját a reá nézve tragikussá vált élelődésért.

— **Az önértetes kukoricafolvaj.** Egy zentai lapban jelent meg az alábbi nyilatkozat, mely kétségtelenül a legérdekesebb háborus dokumentumok egyike: *Nyilatkozat.* Az „Összetartás” szerdai számában az én nevem is szerepelt a kukorica elvívők között. Nem tagadom, hogy vittem. De azt kérdezem, vajon lehet-e ma megélni 3 gyermekkel minden vagyon nélkül havi 29 korona nyugdíjából s ebből is 200 koronát kell csak lakbért fizetni. Bérelni földet sem lehet szegény embernek, olyan magasak a haszonberek, tehát ne csodálkozzon rajta senki, hogy így kell megélni ilyen magamfajta kisebb embereket mindjárt megfog-nak, a nagyobbakat, akik napról-napra kocsival lopják a kukoricát, azokat nem látja senki. *Vukman Mátyásné* — Nem szoktuk a bűnt dicsérni, de úgy érezzük, hogy nincs minden igazság nélkül Vukmanné nyilatkozata. Az bizonyos, hogy a nyilatkozat nagyon önértetes hangu. Annyi haszna mégis van a háborúnak, hogy önértetes tolvajokat nevel.

— **Négy év múltán** jelentkezett Békéscsabáról jelentik: *Dajkó Pál* tótkomlósi katona még a háboru elején orosz fogságba került. Ötvegy edesanyja hiába tudakozódott utána, semmi értesítés sem érkezett felőle. Régen el-síratta, meggyászolta már fiát, amikor most váratlanul nagy öröm érte. Szibériából, Pestyankából levelet kapott, amelyben tudatták vele, hogy fia él, egészséges és várja szabadulását.

SZINHÁZ, ZENE

Heti műsor:

Vasárnap este első előadás: *Válás után.* Böhözt Bissontól. (Bérletszűnet.)

Hétfőn: *A kóristalány.* Ujdonság. (Páratlan bérlet.)

Kedden: *A kóristalány.* (Páros.)

Szerdán: *A kóristalány.* (Bérletszűnet.)

Csütörtök: *A balgaszüz.* Hervü Bataelle színműve. (Páratlan bérlet.)

Péntek: *Sztambul rózsája.* Operette. (Páros bérlet.)

Bérletgyűjtés. *Czakó Vilmos* színházi titkár tegnap megkezdte a nagybecskereki szezonra a bérletgyűjtést. A Magyar Király-szálló 2. sz. színházi irodájában folyik a gyűjtés. Olyan tömegesen jelentkeznek a bérlők, hogy az idei szezonnak is biztosítva van az állandó táblás háza. A régi bérlők jogait holnap, szombat délutánig tartják fenn.

Uj karmester. *Bethleni-Bruckner* László színgazgató társulatához karmesternek szerződöttette *Albrecht* Károlyt Nagyszébenből. Albrecht azelőtt *Patek* Béla dr. győri színtársulatánál működött mint színházi karmester.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szombat, szept. 14-én: Vasárnap, szept. 15-én:
(este 7 és 9 órákor.) (este 4, 7 és 9 órákor.)

Megváltás tüze

Dráma 3 felvonásban.

Gyönyörű kíséző műsor.

16 éven aluli gyermekek még családi kísérettel sem látogathatják a mozit.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1-80, zsölye 1-50, I. hely 1-20, II. hely 1-10, III. hely 60 fillér.

Ijesztő módon szaporodnak a bűnügyek.

Jórészt fiatalok a tettesek. — Betörők, orgazdák, kuruzslók, angyalbabák a hüvösön. — A vezető királyi ügyész nyilatkozata. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 13.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén *Gadó* István dr. nagybecskereki királyi vezető ügyész a törvényszék fogházbéli viszonyairól szólva említést tett arról, amit az utóbbi időben észlelt: hogy t. i. a bűnösök ijesztő számban szaporodnak a vármegye területén. A betörések, lopások napirenden vannak és a tettesek legnagyobbbrészt fiatalok.

Elszomorító képe ez most minden vármegyének, a háborus viszonyok hozzá magukkal, hogy a család fő távolléte folytán züllik a család: tolvajja nevelődik a fiu, korán bűnözővé, züllötté a leány. Érdekesnek tartottuk fölkeresni a királyi vezető ügyész urat, aki tudósítónknak a következő felvilágosítást volt szíves adni:

— Az igazságügyminiszter ur utasítására a királyi ügyészségeknek évente szokásos jelentést kell küldeniök a büntettek szaporodásáról. Ma még hónapok hiányoznak az 1918. évből, de már eddig is jóval több a büntettek száma a nagybecskereki királyi ügyészség területén, mint volt például a múlt évben. A most már ötödik éve dúló háboru ennek főként az oka: az erkölcsök eldurvulása, a nevelés hiánya. A bűnügyek szereplői nagyrészt fiatalok, akik ennek a háborúnak neveltjei. A most 10—12 éves fiu négy év előtt még a szülők környezetében nevelődött, azután jött a nagy zökkenés: a háboru. Az apa bevonult, az anya munkába jár, nincs aki a gyerek felett a felügyeletet gyakorolja. Az utcára kerül, elzüllik, kis csirkefogóvá válik, ami biztos ut a későbbi nagy bűnözésre. A fiatalok tolvajok mellett igen nagy számban szaporodnak az orgazdák. A ruha, lábbeli drága kincs a mai világban, ez szüli a sok orgazdát, aki a lopott holmin kapva-kap, nem gondolva arra, hogy a büntető törvényönyvbe ütköző dolgot cselekszik. — Gyakori eset a megyében, hogy a nyomozó csendőrség házkutatás alkalmával *rejtett pincékre, odukra akad*, ahol halom-számra talál eldugott kincstári holmikot, katonai felszerelési tárgyakat, ruhákat. Ezekhez a katonaszökevények útján jut a polgári elem.

— Még egy szomorú jelenségre kell rámutatnom — folytatta *Gadó* ügyész ur — és ez a szintén ijesztő módon elszaporodott angyalcsinálási esetek száma. Nem elég, hogy a fronton pusztulunk, veszünk, de idehaza már a csirujában elfojtják az emberi életet lelkiismeretlen kufárok: kuruzslónők, jvasasszonyok. A királyi ügyészség a legszigorubbán jár el ezekkel szemben. Mostanában kettőt lecsukattam: *Miklity* Jéla 64 éves nagybecskereki és *Kizur* Pálné felsőaradi asszonyt, akiknek keze alatt viruló fiatal életetek pusztultak el. (Mind a két esetben az anya is belepusztult a „zugbábák” tiltott mütétjébe. *Miklity* Jélának és *Kizur* Pálnának régebbi büntetésüket is le kell ülnök, ezért is kerültek a hüvösre.) A királyi ügyészség részen van, hogy az ilyenek elnyerjék méltó büntetésüket.

TAJBEKÖNTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppapokon délután 4 órától este 10 óráig. Könyvtára vasárnap, szerda és péntek délután 3—5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki főkjja minden hó 1-je után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az *Ellmer-féle* helyiségben délután 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltenek.

Szőlőeladás!

A Nagybecskereki Olajgyárnál Nagybecskereken 8 hold szőlő termése (must és törköly) a helyszínen a vevő által leszűretve és átvéve, készpénzfizetés mellett eladó. Ajánlatok a gyár igazgatóságához kéretnek. 985

Egy irodaszolga

kerestetik előnyös feltételek mellett azonnali belépésre nagy iparvállalathoz. Ugyanott egy 986

takarítónői

és egy portási állás

is betöltendő. — Cím a kiadóban.

Végrehajtó,

aki az adóügyekben is elegendő jártassággal bír, 50 éven felüli, hadmentes, családost, magyar, szerb és német nyelvet szóban és írásban jól bírja, lehetőleg adóügynél, vagy esetleg végrehajtói állandó állást keres. Cím: „Szorgalmas” jelige alatt ezen lap kiadóhivatalába kéretik.

Ecetsavat

vegyszerrel, étkezési célokra 5 és 10 kilós postaküldeményekben szállít

Tauber-cég Budapest
Aggteleki-utca 4. 953

Keresek egy 3 tagu uricsalád részére 2-3 szobából álló ::

butorozott lakást

lehetőleg konyhával és előszobával. — Közvetítők díjazatlanak.

977

Bővebbet telefon 61.

Jó polgári koszt

kapható házban és házon kívül, valamint előfizetésben

Dávid Antalné

vendéglőjében
Kurländer-udvar. 981

Hirdetések felvételnek a lap kiadóhivatalában.

Nvomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Vesünk

hadikölcsönkötvényeket,
pénztári elismervényeket

VIII. hadikölcsön befizetésekről,
mindennemű értékpapirokat

a legmagasabb napiáron.

962

Nagybecskereki Népbank Részvényársulat.

Kerestetik

egy megbízható ember sódagyár és egyéb üzleti munkákhoz havi fizetéssel.

Glassen Ferenc
Rezső-laktanya. 987

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Adriai Biztosító Társulat Főügynökség a Gazdasági Részvénytársaságnál. A Közgazdasági Bank épületében.

Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér Magy.-Francia bizt. társ. József fbg.-u.

Első Magyar Általános biztosító társaság, Nemzeti Baleset Biztosító r. t. főügynöksége ifj. Rigó István Szerb egyházpalota.

Triesti Általános Biztosító Társaság főügynöksége Torontálmegyei Takaré- és Hitelbanknál Hunyadi-(fő)-utca.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan Hunyadi-utca.
Tell Mihály Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és Fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai Kútelek.

Cipókereskedők:

Kertész A. Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc Hunyadi-utca 2.

Cukrászda:

Kovács Endre Hunyadi-(fő)-utca.

Divatáruház:

Boskovits S. J. Hunyadi-utca.
Bukovác István Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János Aradáci-ut.

Drogeria:

Melkuhn Dezső Hunyadi-utca.

Ekszerészek:

Goldberg Mihály Hunyadi-utca.
Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos Hunyadi-utca.
Kocsis A. Erzsébet-hidon túl Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc Megyeház-u. 2. Tarnai-ház.
Tolveth Frigyes Pénzügyi-palota

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald Temesvári-ut.

Gépkereskedő és fegyverraktár:

Sander M. József, Hoffherr Schranz és Clayton-Shuttleworth r. t. mezőgazdasági gépgyára képviselője.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel Eötvös-utca
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-utca.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor Melencei-utca.
Vági Sándor Szerbgyház-palota.

Kávéház:

Sólyom György Klub-kávéház.

Kézműaru- és rövidárnyüzlet:

Benó Testvérek Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és Társai Hunyadi-utca.
Freund S. és Fiai Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek Hunyadi-utca.
Mangold Lipót Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos Megyeház-utca (Pest-szállóval szemben).

Lakatosműhely:

Engel Ádám Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné Hunyadi-utca.

Nőiruha divatterem:

Wehner Anna Kinizsi-utca, Club-kávéház épület, I. emelet.

Nőikalap és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné Hunyadi-utca.

Nőikalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska Gizellapart, Kurländer-udvar.

Nőikalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fő-tér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc Hunyadi-utca.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos Szerptemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór Szerbgyház-palota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda Ferenc József-tér.
Korona-szálloda Erzsébet-tér.
„Pest városához” e. szálloda Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa Kútelek.
Schwirllich Alajos Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa- és épületfakereskedés:

Annau örökösök Korona-utca.
Kurländer Imre Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre Korona-utca.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal Hunyadi-utca.
Berényi Bódog Hunyadi-utca.
Daun Gyula Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő Kaszinó-vendéglő.
Tóth Lajos a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor Bajza-utca.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.